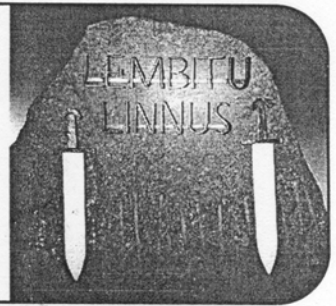

Suure-Jaani linna,
Suure-Jaani valla
ja
Olustvere valla
ajaleht

Nr. 6
September 2000

LEOLE

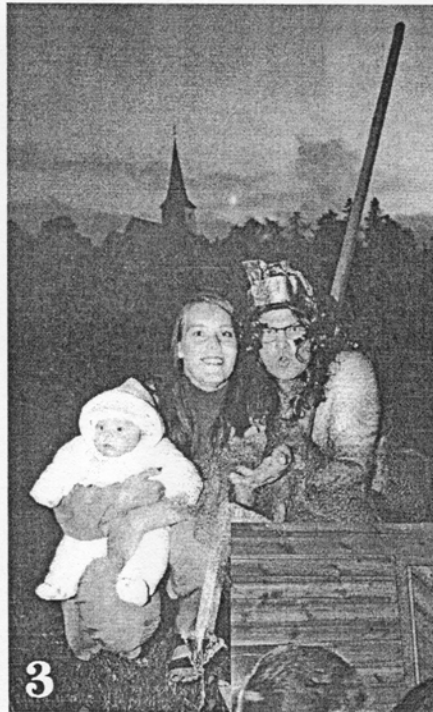

RK.

Hetki 40. järvepeolt

1

3

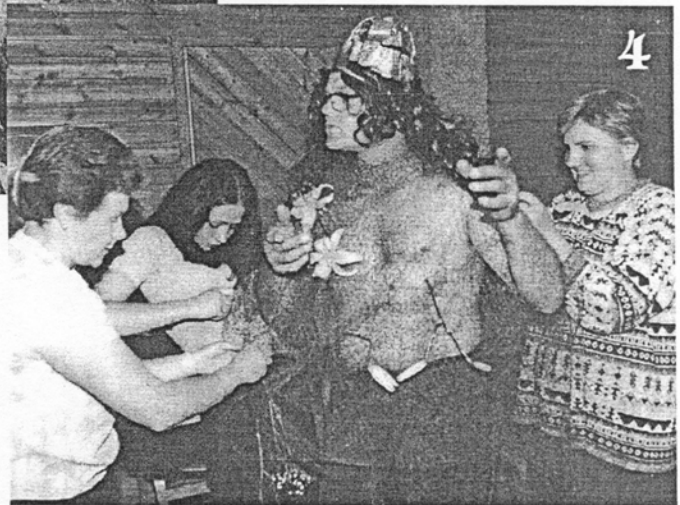
1. Sirje ja Väino Puura - õhtu üllatajad, kellest said rahva lemmikud.

2. Ära vehi oma kahvlilga! Teeme vetevanade võistluse ja saamegi teada, kumb meist on õige.

3. Soovi korral sai igaüks ennast jäädvustada koos vetevanaga.

4. Tüdrukud, tehke ruttu, rahvas ootab!

5. Näkid valmistuvad paraadiks.

4

FOTOD:
5x Jaanus Siim.

2

5

SÜDAMELT ÄRA

Kultuuritöö mured ja rõõmud

Paari päeva pärast on käes 1. september ja meie hooaegki lõpeb "KOOLIROKK 2000 - ga" Suure-Jaani kultuurimajas. Nüüd on õige aeg heita pilk eelnenule.

Olen Suure-Jaani kultuurimajas töötanud viis aastat ja kuues hooaeg on alanud. Aastatega on suured mõnad üle elatud ja eriti viimasel aastal võin rõõmu tunda hästi kordalainud üritustest ja väga heast meeskonnast. Kui aastate eest mõtlesin kibedusega, miks ma oma pea sellisesse urkasse pistsin (vabandan võrdluse pärast!), siis ühiste pingutustega on vanast 97-aastasest majast saanud üpris hubane paik. Külalised kaugemalt inestavad, et majas on ahjud ja puitseinad. Kõikjal vabariigis võib kohata eurolikult remonditud, kuid kohati kõledaid kultuurimaju. Muidugi kadestan Vastemõisa rahvamaja - ja kes ei tahaks Olustvere lossis üritusi

korraldada! Aga meie majas on eriline vaimus. Järelikult on aeg kultuurimaja remondi eelarve täielikult ära nullitud. Tean, kui kriitiline on linna eelarve, aga see, et kultuurimajale eraldatakse ainult 6% kogu eelarvest, on siiski väga vähe. Kindlasti tuleksid paljud inimesed majja, kui saali ja fuajee pörand oleksid korralikud ja riideruumid ei pea lahkuma hirmuga, et äkki kukud läbi pörand. Aastaid on puhkpill ja "Ilmatari" koor oodanud prooviruumi laiendamist, aga kui 1999. a. septembrikuus võeti eelarve parandusega 80 tuhat kultuurimaja rahast ära, siis kerkibki küsimus, kuidas edasi elada? See on suureks pähklik praegusele volikogule. Aastaid oleme Suure-Jaani vallavalitsusega

pidanud läbirääkimisi, et nad aitaksid kultuurimaja finantseerida, sest 45% ringide tööst osavõtjatest on valla rahvas. Püüdel ei käi ainult linna elanikud, vaid me teenindame väga suurt piirkonda. Ei saa ütelda, et vald ei ole meid aidanud: üritusteks olemas saanud finantse, aga maja ja ringide töö eksistentsiks mitte. Ootan väga valdade ühinemist, sest sellega võivad kõik.

Osavõtusoovist teatage tel. 71-386, või isiklikult ringijuhitidele.

Kultuurimaja töötajaid rõõmustab iga inimene, kes astub üle maja läve ja võtab osa üritustest. Aastatega on publiku arv järjest kasvanud. Kui eelmisel aastal külastas umbes 11 500 inimest meie korraldatud üritusi, siis prognoosi kohaselt tuleb 2000. aastal paari tuhande külastaja võrra rohkem. Järelikult on seebikate periood lõppenud ja inimene otsib

aknad, kontaktid, teadetetahvel. Üritust ilma turvameheta teha see on iseenda pea pakule panek. Kuid ka turvamehi mõnitatakse ja kiputakse käsitsi kallale. Samas kerkib üles veel üks probleem - pileti ostmise üritusele. Huvitav on see, et kui inimene läheb poodi, siis maksab ta iseenesest-mõistetavalt ostu eest. Aga üritusele ei taha paljud piletit osta. Vaideldakse turvameheta ja leitakse mitmeid nippe, et varga kombel läbi pääseda. Eriti on see probleemiks nende noorte hulgas, kellel rahakott sugugi laulu ei löö. Aga kellele me siis üritust korraldame? Ikka teile, kulla noored ja ikka selleks, et mida rohkem üritus end finantsiliselt ära tasub, seda rohkem me saame neid edaspidi korraldada.

Viimasel ajal oleme suurt rõhku pannud reklaamile ja see on väga pilkupüüdvaks muutunud. Jõuetu viha kerkib, kui mõne päeva pärast ei ole ühtegi reklaamkuulutust. See ju maksab raha ja ikka ürituste arvelt. Mõtle sellele ka sina, kes sa neid maha kisud, äkki oled ise kunagi kunstnik ja keegi teeb sinu reklaamidega kani.

Olen rahva ees võlgu seletuse ka pileтите hindade osas. Saime enne Järvepidu sugeda, et pileтите hinnad on kõrged. Kas ikka olid? Siis, kui nädal tagasi oli estraadietendus "Jorh Aadniel Kiire pulm" ja pileтите hinnad olid 50.- ja 30.- krooni, ei hädaldanud keegi, kuigi kava pikkus oli 2 tundi ja 45 minutit. Järvepidu kestis koos järvejoosudega 12,5 tundi ja kõigi eelduste kohaselt oli atraktsioon ja esinemisi igale eale. Eelmise aastaga võrreldes oli pileтиhinna tõus 5 krooni. Seda ei ole palju. Muidugi oleme Suure-Jaani rahva ära hellitanud paljude pidudega, mis on olnud tasuta (volbriõd, jaaniõhtu, simmanipidu, lasteüritused). Aga iga asi maksab. Kui kultuurimaja

ürituste eelarve oleks sama mis Põltsamaa linna neljale suuremale suveüritusele (ümmarguselt 1 miljon), siis... Kahjuks on meil kasutada aasta jooksul üritustele ümmarguselt 50 tuhat krooni. Ja selle rahaga üritusi ära ei tee: otsime pidevalt raha juurde kultuurkapitalilt, VOL-i ürituste eelarvest ja ka sponsoritelt.

Olen nüüd vaagnud paljusid probleeme. Kõik ei ole halb. Head on palju rohkem. Nagu alguses mainisin, on kultuurimajas praegu väga hea loominguiline kollektiiv. Probleemid lahendamise mõistlikult ja ideede puudust pole. Täna südamest oma kolleegide nendele professionaalsuse eest. Täna südamest ka väga head publikut - inimesi, kes ikka üritustele tulevad ja nii mõnigi kord head nõu annavad. Kultuurimaja kollektiiv ootab iga ettepanekut, kuidas uut hooaega läbi viia. Ärge kartke ka kriitikat paberile panna. Sest igal halval on oma hea külg. Postkast on teie päralt ja asub kultuurimaja trepikojas. Noored, tulge ikka majja! Koo leiaime parima lahenduse, kuidas üritusi paremini korraldada.

Sügis on käes ja uus hooaeg algamas. Kultuurimajas alustavad tööd järgmised ringid ja ringijuhid:

LASTELE:

1. Mudilaste lauluring (2-8 aastat)
2. Kunstiloomering (5-10 aastat)
3. Lillering

Age Einulo
Anu Pindsoo
Anu Pindsoo

TÄISKASVANUD:

1. Puhkpilliorkester
2. Big-band "Suure-Jaani"
3. Segakoor "Ilmatari"
4. Segarahvatantsurühm "Loits"
5. Näitering
6. Käsitööring
7. Ansambel "Rix"
8. Ansambel "Meelsespea"
9. Eakate klubi "Meelsespea"

Rein Vendla
Rein Vendla
Riina Mankin
Tiit Siim
Vello Aleksejev
Maive Ottas
Riit Aver
Riina Mankin
Eha Lepik

Osavõtusoovist teatage tel. 71-386, või isiklikult ringijuhitidele.

Tiit Siim, Suure-Jaani kultuurimaja direktor

SÕNUMID

Suur suvelõpupidu

Kui 40. järvepidu algas rahvarohkelt ja hoogsalt, siis suvelõpupidu näis esialgu läbi kukkuvat, sest peolisi oli esialgu vähe. Mängujuhiks kutsuti Mart Saar aga suutis innustada rahvast vahvatest mängudest osa võtma. Toredad olid mängud, kus tuli ajalehte õllepudelisse toppida, nuputamisesannetele õigesti reageerida, naelu

pakkudesse taguda jne. Ansambel "Boomer" süttas ka kõige kohmakamad pingil kōssitajad jalga keerutama ning tõestas, et ta on Vabariigi üks parim bänd, sest nende laulude saatel tantsisid inimesed hommikuni. "Läbikukkunud" peost oli saanud vaatamata külmale ilmale suve lõppu väärikselt tähistav sündmus.

Õhtu juht Mart Saar kommenteerib ajalehe "Sakala" ajamist tühja õllepudelil sispe.
Foto: Jaanus Siim.

Liinivargad on jõudnud Kuhjaverre

Õöl vastu 2. septembrit ja vanainimene jäeti pimedusse. tegutsesid Kuhjaverre küla Mäesaadu talu ligiduses liinivargad, kes ilmselt teadsid, et taluperemees ei kuule hästi. Seitse postivahet elektriline tõi varastele tulu umbes 700 krooni

Kohal käis politsei ning asjast on teadlik ka piirkonna elektrivõrkude meister Guido Säde, kes ütles, et tööjärg on pikk, enne kui jõuab elektri Mäesaadule tagasi anda.

MAAPERE

Perekond Reinerid

Reinerid "Õerutajate" juubelil.

Foto erakogust.

Reinerid ja "Õerutajad"

Reinerid ja rahvatants - see sõnapaar kuulub kokku. Siimu talu pere on juba aastakümneid olnud aktiivsed tantsijad. Kuna sellise hea tasemega tantsurühmi nagu pereema Vaiki juhendab, on maakonnas üksikud, siis võib neid sageli esinemas näha. Kaks nädalat peale valla külade päeva tähistas segarahvatantsurühm "Õerutajad" oma 35. sünnipäeva. Peopäigaks oli neilegi Kuhjaveres külaplats ja -maja. 33 hooaega on Vaiki Reiner nendega seotud olnud ja peale asutaja Ene Ruubeli lahkumist Täaksist sai temast tantsujuht. Rühmas on praegugi tantsupaare ühest perest, aga see, et Reinerite kogu pere rühmaga seotud on, väärib austust. See on nende ühine hobi, mis toob argiellu nii rõõme kui muresid. Pereisa Rein alustas peale armees teenimist ja tantsis rühmas 24 hooaega ning jõudis osaleda kuuel tantsupeol Tallinnas. Viimased kümme aastat on ta toetajaliige olnud. Vaiki ja Reinu tütar Eve on "Õerutajates" osalenud 13 ning tema kaasa Peep 15 hooajal. Jääb vaid oodata, millal nende lapsed kasvavad, et siis tantsuperega ühineda. Eve pere elab nüüd Peebu vanemate kodus. Siimu talus elab veel agronoomiharidusega poeg Jaan, kes aitab talu pidada ja on olnud "õerutaja" ligi kümme aastat. Rühma

juhtimine võtab Vaiki ajast suure osa, sest peale tantsude õpetamise on vaja tegelda ka igasuguse organiseerimistööga ja raha hankimisega ettevõtmiste tarbeks. Vaiki arvates on segarahvatantsurühma nüüdsel ajal väga raske juhendada, sest inimesed on töökohaotsingul läinud väga laiali, käivad vahetustega töö ja raske on kokku saada. Kui vaadata nende viimase viie aasta esinemiste nimekirja, siis on see väga pikk ning paigad ja üritused väga mitmekesised. Nad kõik tunnistavad, et kordaläinud esinemised ja reisid on palju rõõmuhetki pakkunud. Peale segarahvatantsurühma juhendab Vaiki veel Täaksi naisrühma ning Olustvere memmesid. Nende aastate jooksul on Õerutajatel vaid ühel suurel tantsupeol jäänud käimata, kui kolhoosi esimees küsis, kes heina siis ära teeb? Tehtigi siis seekord heina.

Noorus on ilus aeg

Kui vaadata ja kuulata Vaikit ja Reinu ning teada, et nad on ilmavalgust näinud vaid nädalaste vahedega, siis tekib tunne, et nad ongi kokku sündinud. Vaiki on sündinud Kuhjaveres küla Lääne talus, Rein aga ametlikult Viljandi linnas. Tema kodutalus Siimul praegu elatakse. Oli aasta 1942, linnamaja oli pommitatud ning nagu Rein ise ütleb, võttis ema teda siis

kaenlasse ja tuldigi ära maale. Nii Reinu kui Vaiki koolitee algas Kuhjaveres, nad olid sinise algkooli esimene lend. Vanemad käisid juba enne maja ette valmistamas ja võtsid Reinugi kaasa, et vaata, kus sa õppima hakkad. Vaiki ema oli seal kooliteenija. Oma esimesed rahvatantsud tantsisid nii Vaiki kui Rein siinsamas Kuhjaveres koolis. Kui neli klassi läbi sai, tuli minna Täaksi kooli. Kogu elu mäletab Rein end selle kandiga seotud olevat. Juba üheksaastase poisina käis suvel kolhoosis tööl, täismehena aga autojuhiametis kuni kolhoosi lagunemiseni. Vaiki käest kuuleb, et Lääne talu maadel asus hõberebase farm, kus tema töötee algas, sest nii noorelt veel linna tööle ei saanud. Peale aastast farmitööd oli Vaiki 11 aastat Viljandis. Kui pulmad peetud, tuli Vaiki maale tagasi. Siis sündisid Eve ja Jaan ning ema hool kuulus nendele. Jaan on noorpõlvemälestuste suhtes napisõnaline - lapsepõlv nagu lapsepõlv ikka, mis minu arvates tähendab häid mälestusi. Tütar Eve on peale Suure-Jaani Keskkooli lõpetamist jäänud tööle Kildu kooli ning omandab nüüd pedagoogikutset.

Vaiki tunnistab, et nende nooruses tehti Kuhjaveres palju

ühistegevust. Tissi talus käis koos näitering, mängiti Tammsaare ja "Niskamäe naisi". Noortelgi olid oma rollid. Riiassaare küla Kaalepid olid kõvad tegijad, kes seda näitemängu juhtisid. Ümberkaudsete külade rahvas käis koos, Täaksi kant jäi omaette. Nooruses oli Vaikil ja Reinul ka üks ühine mehelik hobi - autoralli, mida sõideti kümme aastat. Oled seitsmekümne aastat. Oled seitsmekümne aastat rahvarallid. Eriti tuleb meelde õine Saaremaa, kus ära sai eksitud. Mustvalge foto õitseajal sai Reinustki fotograaf. Passivahetuse ajal tehti külarahvale selleks tarbeks pildid valmis. Olen näinud nende albumites pilte kadri-ja mardisanti jooksmisest, külapidudest. Vaiki meenutab, et ka kõvad pallilühingud peeti noorte vahel.

Elu Siimul täna

Pereema ütleb, et nüüd saadakse kokku jõulude ajal, sünnipäevadel. Jõulusid on Reinerite peres kogu aeg peetud. Küsimuse peale, kas tulnud aastate jooksul ka millestki loobuda, ütleb Vaiki, et hea tahtmise juures saab kõigea hakkama. Mitme päeva perereisi pole küll saanud ette võtta, sest loomad tahavad hooldamist. Kui jutt läheb talupidamiselle, siis antakse sõna Jaanile - Siimu talu noorperemehele. Põhiküsimus on ikka äraelamises. Põllumaad on haritud 22 hektarit, kus kasvavad

(Järg lk. 4)

Uitmõtteid
sügise saabumisel

Üks suvi hakkab jälle läbi saama. Ees on ootamas kooliaeg ja pikad pimedad öhtud. Palju rohkem hakatakse veetma aega telekate taga. Telekas on mõnus asi: istud tugitooli, vajutad nupule ja lihtsalt vaatad. Seda, mida parajasti tuleb. Olen vahel mõelnud, mida see inimesele annab. Jõudsin järeldusele, et peamiselt annab ta võimaluse ennast igapäevaelu probleemidest välja lülitada. Elades sarjade tegelaste muredele kaasa, lähevad omad probleemid meelest ära. On ka teistsuguseid saateid. Selliseid, mis tuletavad meelde, kui hirmus on see maailm, kus me elame. Siis hakkab hingel veel raskem. Kõik tundub veel hullem kui enne. Ja ometi ütleme pärast, et hea saade oli. Aga... kas me tegelikult ikka vajame seda? Muidugi ei saa eluprobleemide ees silmi sulgeda. Probleemid ootavad lahendamist. Ja lahendamiseks on vaja energiat, jõudu, mis laseks meil rahulikult ilma liigsete emotsioonideta oma elu sasiptraid lahti harutada. Kahjuks televiisorile andudes meil seda võimalust ei ole. Enamus televiisioonist saadavaid emotsioone on negatiivsed. Ja see hoopis võtab jõu ära. Vaja on positiivset impulssi. Kust siis ikkagi leida positiivsust, mida me

omesti nii väga vajame. Loomulik oleks seda pakkuda ise oma lähedastele ja saada ka sealt tagasi. Ometi nimetatud süsteem tihti peale ei toimi. On ka teine võimalus - leida seda väljastpoolt. Meie kultuurimajas teeme omalt poolt kõik, et pakkuda inimestele midagi ilusat. Midagi, mis hinge helisema jääb ja jõudu annab. Või lihtsalt midagi, mis tuju heaks teeb. Sest rõõmsameelne ja rahulik inimene tuleb elus paremini toime.

Algamas on uus hooaeg. Alustame uuesti klassikalise muusika sarjaga "Salong ja muusika". Kappide majamuuseumis. Esimene kontsert on 12. septembril ja esinema tuleb Diana Moik. Kavas on Mozarti klaverikontserdid. Esineja tutvustab muusika vahele autorit ja tema elu, olles ka ise ajastuhõngulises riietuses. 23. septembril toimub Hüpasaare Rahvapidu. Kavas on ka lastele üritus sarjast "Raamatuga sõbraks". Peale selle on muidki mõtteid ja plaane. Samuti on oodatud kõik teiepoolset mõtteid, ideid, ettepanekuid. Ühiselt suudame muuta pika pimedat sügise ja talve meeldivaks.

Inge Peterson
Suure-Jaani kultuurimaja
kunstiline juht

Perekond Reinerid.

Foto erakogust.

Perekond Reinerid

(Algus eelmiselt leheküljelt)

tänavu vili ja rüps. Seekordsete saakide üle ei või nuriseda. Mõõdunud aasta tuli ots otsaga kokku. Kui mõni ettevõtmine läheb kahjumisse, siis teisega saab jälle leevendada. Kõrvalt palgatööd tehes saab hakkama. Reinerite sakaater on lähikonnas ainuke, kus saab palgid lauamaterjaliks lõigata. Nende toel sai ka külamaja ehitusmaterjal valmis. Kundesid ikka jätkub, kui oleks vaid endal rohkem aega sellega teelda. Jaan on ametis ka Päästeteenistuses. Ta arvab, et maad võiks veel juurde harida, kuid karja suurendada ei julge- liiga segased ajad praegu. Kevadel sai nõrgemad loomad välja praagitud. Laudas on neli lüpsilehma, järeelkasvuks mullikaid ja vasikaid. Piima veab ära Mulgi Meier.

Igapäevaelu toodab pidevalt pingeid ja stressi. Jaan ütleb, et siin aitab teda sport, üks metsajooks näiteks ja kõik tundub palju lihtsam. Arvan, et Jaan on Kuhjaveres küla kõige tõsisem sportlane, kes sageli ka võistlustel osaleb. Vaiki ja Rein arvavad, et tuleb aeg veidi maha võtta, järele mõelda ja otsust alata, küll siis laabub kõik jälle. Selge see, et kahe põlvkonna arusaamad on sageli erinevad, kuid alati on kesktee leitud. Ise ütlevad nad endid olevat kõvad pähkliid ja omaette isiksused, kes naljalt alla ei anna, kuid samas naeravad südamest, öeldes, et oleme senini hakkama saanud. Külaelus on Reinerid aktiivselt kaasa löönud. Jaani arvates on elu märkimisväärselt edasi läinud. Mureks seegi, et kõik ikka veel kaasa ei tule. Nüüd ei saa enam pooleli jätta, kui nii palju on üheskoos vaeva nähtud ja elu on elavamaks muutunud. Kõik nad on seda meelt, et külade spordipäev võiks saada meie traditsiooniliseks ettevõtmiseks. Nii mõõdunud kui sellesuvisel külapäeval oli Siimu talu pere välja tulnud oma trahteriga, pakkudes maapiima, küüslauguleiba, pannkooki ja muid. Reinerid on Kuhjaveres küla põliselanikud ning ka elav ajalugu, kelle mälestused koolist, seltsielust, külakõrtsist, küüditamisest vajavad jäädvustamist. Nad on rajanud Siimule kena kodu, mille mõlemas teotsas ilutsevad viidad. Neilt saab innustust ja tuge.

Urve Mukk

Istuvad Kaja Kaur, Romeo ja Urve Mukk ning Toivo Asmer, seisavad Tiit Kuusik, Are Aua, Märt Rask.

Foto: Jaanus Siim.

SPORT

Sportlik päev Kuhjaveres

5. augustil sai teoks aasta tagasi algatatud idee korraldada Kuhjaveres külaplatsil Olustvere valla külade kultuuri- ja spordipäev. Peale Olustvere aleviku on vallas veel 12 küla, osa neist aga väheste ja eakate elanikega - nii saigi kokku seitse võistkonda. Lisandus veel külalisvõistkond Haljala vallast Saaremaalt. Meie päevale tuli kaasa elama ka 9-liikmeline esindus Soome sõprusvallast Jokioinenist.

Mõõdunud aastal augustis tähistas Kuhjaveres küla oma 400. aastapäeva. Selleks ajaks oli külaliikumine toimunud üle aasta. Meie eesmärgiks oligi minna ühiselt vastu 1599. aastal esmakordselt mainitud küla juubeli tähistamisele ja meil õnnestus päris palju ära teha. Meil oli harjumus koos käia, inimestel tekkis vastustus ühisüritustel kaasaaitamiseks ja osalemiseks, olid paigaldatud külasilt- ja kaart, talutähised, viidud läbi heakorrakonkurss, korrastatud külateid. Selle tunnustuseks anti maakonna külade arengu projekti poolt aukiri "Kõige arenevam küla Viljandimaal 1999 - Kuhjaveres küla". Siit saime indu, et midagi uut ette võtta.

Margus Lemmingu küladevahelise päeva idee algatamine tähendas läbirääkimisi vallavalitsusega eelarve arutamise ajal. Need kulgesid edukalt. Moodustati ka korraldustoimkond, kuhu kuulusid vallavalitsusest finantsküsimumustes Taivo Teder ja Mari Kõuts, kes abistas külade elanike nimekirjadega ja eestvedajate leidmisega. Nüüd tuli jätkata ettevalmistustööd, et eelarves plaanitu ka teoks saaks. Aeg oli pingeline. Tänu Paasaia, Alt-Siimu, Tire, Siimu, Liua, Lääne, Nõmme, Perdi, Raba, Suurraia taluperede kaasloomisele valmisid külamaja, kiik ja võrkpalliplats. Kiige ehitajateks olid noored mehed Taavi ja Lauri Lemming, nende sõber Võhmast Indrek Bergmann ja Lauri Mukk, tõstukiga oli abis Jüri Pæva.

Päev kulges vihma trotsides edukalt. Peale sportlike

jõukatsumiste oli osalejail võimalik jälgida päästeteenistuse tööd, kuulata löötspillimuusikat, vaadata nukuteatri etendust, kinnitada keha, tantsida õhtul simmanil. Päeva algus oli lootustandvalt päikseline. Avamisel kõnelesid vallavanem Are Aua, Liikumise Kodukant president Kaja Kaur ning kaks vabariigi valitsuse liiget - justiitsminister Märt Rask ja regionaalminister Toivo Asmer.

Arvestades päeva tähtsust valla külaliikumise arengus, koostasime vastavasisuliselt voldiku. Lisaks said selleks päevaks valmis ka postkaartide komplekt "Tänane Kuhjaveres" ja külalehe 8. number. Meeldiv üllatus oli Võivaku ja Ülde külade edukas osalemine. Jääb loota, et mitte ainult selleks korraks. See annab ka kindlust, et kui me omavalitsuste ühinedes oleme küll ääremaa, siis see-eest elujõuline.

Kui kuu aega oli küladepäevast mõõdas, küsisin mitme külajärelase käest, millised muljed on settinud ja mis saab edasi? Mõned arvamused:

Üks spordivõistluste läbiviijatest Heiki Randmäe Võivakult:

"Päev oli tore ja kindlasti vajalik. Oli heameel, et koduküla nii hästi esines ja võistkonnad kokku saime. Päev oli muudigi tihe, vihm ka veidi segas. Oli väga pingeline, puudus loogastamise moment. Loodan, et edaspidigi meie külarahvas kokku tuleb, kuigi piirkond on väga suur."

Raba talust Vello Sillaste: "Minu meelest oli väga tore. Olen rahul sellega, mis toimus. Vello abikaasa Katrin: "Polnud häda midagi, ainult ilm oli kehvaõitu. Olime väljas supikatlaga, tegemine rahuldus, aga müük päris mitte. Ilmselt mõjus halb ilm inimeste söögiisu. Poeg Veiko meelest oli tore pidu."

Alt-Siimu talu peremees Tiit Kuusik: "See, et inimesed siia maale trehvasid, tekitas endaski parema tunde, et maal ikka tasub elada. Eelmise aasta külapäev ja seekordne pole ju võrreldavad. Areng on olnud nii meelitu, et seda ei saagi võrrelda. Elu näitab, et igast väikesest asjast võib saada suur ja ka vastupidi. Kui asi edasi areneb, siis tekib ka uusi mõtteid. Selle ürituse läbiviimisel oli Margusel kande osa ja talle tuleks medal rinda panna. Külalippu ja auraha oleks ka vaja. Saarlattel oli oma sümbolika siin kaasas, oleks uhke küll, kui vastukülaskäigu ajal oleks meil oma kaasa võtta." Tiit võõrustas ka kaht ministrit nende lühikeses Kuhjaveres olemise ajal ning nendest arvab ta järgmist: "Ministrid on poliitikud ja nad räägivad ilusat juttu. Kontaktidest tuleb osata ära kasutada iga väiksema võimalus. Selleks peavad endal ideed olema. Terve elu on õnnemäng - kui trehivad õigel ajal õige ukse taha, siis võib mägesid paigast nihutada. See kohtumine mingeid illusioone ei loonud.

Maaelus nad väga vähikud polegi, kuid nad on ikkagi eelkõige poliitikud. Rohkem kaldun ma Raua-Roberti (Robert Lepikson) poolehoidjaks. See on tegelik elu, mida tema seal Võrumaal ajas."

Olustvere valla külade kultuuri- ja spordipäeva idee autor ja peakorraldaja Margus Lemming Passaia:

"Nüüd tuleks valla volikogul ja -valitsusel otsustada, kuidas see järgmisel aastal jätkub. Korraldajatel oleks oluline teada juba praegu, just kultuuriprogrammi kokku pannes, sest ansambliid plaanivad juba järgmise suve tuure. Meil jäi lõplike otsuste tegemine veidi hilja peale. Kogemuste poolest oleme tohutult rikkamad. Päev oli tihe ja põhiline segaja oli vihm. Meie mõte oli ju tuua välja rohkem rahvast, seepärast valisime ka võistkondlikud alad".

Jüri Päeva Liua talust:

"Muljed on toredad, igati kordalainud päev. See väärrib järgimist. Tihedus oli paras, vihm veidi segas, aga lisas ka põnevust. Keegi ei tahtnud pooleli jätta. Spordialad võiks samaks jääda. Korraldamine on muudigi tõsine töö, aga kui rahvas kaasa lööb, on ju tore. Kui külas on noorem rahvast, siis saab ka võistkonnad kokku."

Hiie Kingisepp Lääne talust:

"Muljed on jäänud head. Tore, et ilm õhtuks kuivaks läks. Tore oli ka see, et rahvast nii palju kokku tuli. Sai ka kaugemat rahvast näha, keda pole juba ammu näinud. Arvan, et inimestele meeldis ja tasuks ikka jätkata. Üllatusi oli igasuguseid. Kasvõi näiteks lapsepõlvesõprade kohtamine. Mõnigi ostus ligi ja küsis, kas ikka oled sina, Hiie? Mõnda polnud juba aastakümneid näinud."

Enno Ostrat oli külamaja peachitaja, tänu kellele see ka õigeks ajaks valmis sai. Aili ja Enno Ostrat:

"Vihm solkis veidi ära, aga alla ei antud, rajalt keegi ära ei läinud. Majake on olemas, nüüd on vaja kogu aeg midagi korraldada. See on ikkagi neutraalne koht, kus ükskõik mida organiseerida. Spordialad võiks ikka samad olla, kes tahab, saab trennigi teha."

Nii arvati ja tehti siis seekord Kuhjaveres. Ees ootavad uued väljakutsed.

Urve Mukk, üks korraldajatest

***

Päeva spordiosa algas juba avamisel, kus oli näha erinevate külade erinevat ettevalmistusastet, just riituse osas. Kellel peapael, kellel värskest õmmeldud särgikesed, ikka selleks, et oleks võimalik omasid ära tunda. Külalised Saaremaalt Mustjala vallast lehvitasid kogunisti oma lippu ja kandsid kaunist logo-tahvli.

Võistluspäeva alustasid kõige nooremad mitmes vanuserühmas nii jooksurajal kui jalgrattaga sõites. Võitsid kõik osavõtjad ja üsna pea võis komput lutsides Nukuteatri etendust vaatama minna, et isadele-emadele ruumi teha.

Korraldajad olid võistluspäeva kokku pannud üheteistkümnest tabeli alast ja eesmärgiks oli võistkondlik mooduvõtmine. Ikka selleks, et tekiks tugevam oma küla tunne.

Esimese alavõidu töid Võivaku külale lapsed pendelteatejooksus, edestades Ülde ja Tääksi võistkonda.

Kui lapsed pääsesid veel kuiva nahaga, siis vanematel tuli edaspidi võistelda üha sagenevas viimasajus.

Alustati jooksuvõistlust, mis seekord oli liitlala. Tuli joosta 100 m ja hiljem aastajooks 2000 m. Osavõtjate arv ei olnud piiratud, arvestati igast külalt kolme paremat tulemust. Parim Tääksi, Mustjala ja Võivaku ees.

Järg oli jõudnud sangpommi tõstmiseni. Igas võistkonnas kaheksa meest. Tõsteti 24-kg sangpommiiga minutise aja peale. Vihmavarjus olnud vaatajatele jäi kaasaclamiseks ainult imestada meeste sitkust ja võistlustahet. Läks sagimiseks, oli ju vaja omade tulemusi liita, arvutada, milline on hetkesise peale igat tõstevooru. Saarlaste rõõmuhõiskes tähendasid seda, et alavõit läks Mustjalga, korraldaja küla Kuhjaverre ees. Tääksi mehed pidid leppima kolmanda kohaga.

Paluti võtta pisut kõrvale, sest lendavad saapad olid selge märk sellest, et alustanud olid naised saapaviskajad. Alavõit läks Kuhjaverre, Võivaku ja Tääksi ees.

Algamas oli päeva raskeim ala, meeste kõievedu. Elati kaasa tõsiselt, ei puudunud pisaradki. Nii tõsine võistlus oli! Seekord osutus võitjaks Mustjala, Kuhjaverre ja Tääksi ees.

Rammunaised pidasid oma võistluse maha vihmaga vastast vedades. Kohtunikel tuli tihti sekkuda, et "tugevamaid pooli" taltsutada, mida oleks vast mõni kiigeni välja veetud. Pori trotsides olid esimesed Mustjala naised, Võivaku ja Kuhjaverre ees. Täevataadi nägu oli naerul ja lõuanurk katki, millest pidevalt vihnavett alla kallas, muutes võistluspiltsid poriseks ja korraldajad murelikuks.

Plaaniitud võrkpalli tuligi mängida lühendatud variandis, kus parimaks osutus Mustjala, Tääksi ja Aimala ees. Naised sooritasid märjale murule vaatamata oma etteaste kotijooksus üliosavalt ja poriseks saanud nägu või põlv tekitasid ainult elevust. Esimene Mustjala, Tääksi ja Võivaku ees.

Külavanematele pandi valmis murukeegel. Esimeseks veeretis ennast Olustvere, Kuhjaverre ja Võivaku ees.

Jäänud oli veel maamehe mitmevõistlus, kus võistlejad pidid näitama oma täpselt kätt, mõõtma kaugust ja kõrgust. Ära jäi käega raskuste kaalumise, kuna selleks hetkeks ei olnud kontrollimiseks vajalik elektrooniline kaal niiskuse tõttu suuteline vastu pidama.

Täpsed mehed Tääksist esimesed, Aimala ja Võivaku ees.

Ainukese alana jäi ära kombineeritud teatevõistlus, mis seekord läks rohke vihma nahka.

Oligi aeg punktid kokku liita ja parimatele auhinnad üle anda. Kermo Piirsalu poolt tehtud suure puidust üldvõitja karika andsid Olustvere vallavanem Ane Aua ja Kuhjaverre külavanem Romeo Mukk üle Mustjala esindusele.

Tääksi, Võivaku, Kuhjaverre, Ülde, Aimala, Olustvere - selliseks kujunes ülejäänute järjestus.

Need olid Olustvere valla esimese külade kultuuri ja spordipäeva tulemused. Täna on kõiki osalejaid mõnusa ja mõistva suhtumise eest, mis võimaldas rasketes ilmastikutingimustes üritusega ühele poole saada. Korraldajate erilise tänu on ära teeninud Merit Laan, Heiki Randmäe ja ansambel Boomer.

Järgmistele korraldajatele edu soovides
Margus Lemming.

KAASLANE

Kuhjaverre on väike, kiiresti arenev, tuntust koguv ja õnnelik küla. Mis teeb ühe paarikümne suitsuga küla õnnelikuks? Mitte ainult hooned ja põllud, metsavaikus ja linnulaul, vaid eelkõige inimesed. Kuhjaverre on õnnelik seepärast, et külaluedendajate eesotsas on mehed. Nendest aktiivseimad on Margus, Romeo ja Tiit. Nad kõik on ühist ettevõtmiste juures nõuga ja jõuga abiks olnud.

Margus Lemming on nii hingelt kui elukutselt ehitaja. Ta aina genereerib ideid, planeerib ja teostab ning järele kavandab nut. Põhitöö viib teda pea igasse ilmakaarde Eestimaa, kus ta teostab kõige erinevamaid ehitusprojekte. Tundub, et just see pakub Margusele pinget, kui ta peab midagi ebatraditsioonilist katsetama ja teostama. Marguse idee oli ka valla külade spordi- ja kultuuripäev, mille alustalaks oli just massiline osavõtt, et võimalikult paljudel inimestel oleks võimalus oma küla eest välja tulla. Ka kõige pessimistlikumad

võtsid selle idee lõpuks omaks, mis näitas Marguse head veenmisoskust. Ta pole küll ise aktiivne sportlane, kuid toetaja mitmel ringel. Vaheldusrikkust pakub Erki Noole Fan-Clubis osalemine. Margus on väga hea organisaator, tema jaoks pole probleemi, millele lahendust ei leiaks ning ta julgeb alati välja öelda oma arvamuse. Ta arutleb ja analüüsib - kui ei saa nii, siis kuidagi ikka saab, pakkudes välja võimalikke lahendusi. Seejuures ei kaota ta kunagi oma huumorimeelt. Temast on suur tügi mittetulundusühingu juhatuses. Valla külade spordi- ja kultuuripäeva kogu plaan oli tema välja pakutud ja ka teostatud. Vaid vihm segas sellest päevast täit rahuldust tundmast. Tänu Margusele sai Kuhjaverre külama, sest tema jõudeseisnuse soojakust see välja chitatigi. Selle suve jaaniõhtu meie külas oli rahvarikkaim ning kõik osalejad mahtusid sõbralikult Passaia talu õuele.

Et inimene endast palju anda suudaks, peab tal olema koht, kus

Margus Lemming

end laadida ja lõogastuda. Oma ehitaja mõttelaadi on Margus teostanud ka oma kodu rajades, sest Passaia talust on nad koos perega teinud külas kauneima kodu, mille õues lehvib vabariigi peaministri poolt kaunistamatale kodudele kingitud sini-must-valge vimpel. Peres kasvavad kaks poega võivad isa üle uhkust tunda, ta on alati neile toeks valikute tegemisel ning realiseerimisel.

Romeo Mukk

Romeo Mukk on Tire talu peremees, Kuhjaverre külavanem ja mittetulundusühingu Kuhjaverre Küla Seltsi juhatuses esimees. Külaliikumine ja kohalike probleemide lahendamine on

saanud nii tema igapäeva tööks kui hobiks. Igal meist on oma soovid ja unistused ja on tore olla nende täitmise tunnistajaks. Romeo tunneb rõõmu korrastatud küladeest, ühistööna valminud külamaajast ja -kiigest, võrkpalliplatsist, külakaardist ja -sildist, taluviitadest, külalehest, Kuhjaverre postkaardikomplektist, oma sõpradest ja toetajatest ning paljust muust. Kõik see on saanud teoks tema eesvõttel ja kaasalõomisel. See on olnud viimastel aastatel tema eneseteostamise võimalus, sest talupidajate muredega silmitsi seistes võib vahel must masendus peale tulla. Palju erinevaid kogemusi on andnud osalemine külavanemate koolituses, Olustvere vallavolikogu töös, Kodukant Viljandimaa juhatuses, Kohaliku Omaalgatuse Programmi projektide rahastamise

maakonnakomisjonis. Alati on igal pool midagi õppida, uusi ideid koguda ning seda on Romeo ka suutnud. Samas on ta ka ise väga palju teistele oma kogemusi jaganud, sest külalisi on Kuhjaverres käinud nii lähedalt kui kaugelt. Ta on külalislahke vöörustaja. Kaks esimest küla ühist jaanituld peeti Tire talu murul. Peale selle, et ta on oma tütar ja poega õigele teele suunanud ning elus olulisi asju hindama õpetanud, on tema peres paaril viimasel aastal vastava projekti raames õppinud cesti keelt kuus muukeelset noort. Ta on võtnud seda kui endastmõistetavat tegu.

Romeo meeoleolu aitavad parandada hea seltskond, oma retsepti järgi liha grillimine, tantsimine, reisimine. Ta on usaldusväärne ja sümpaatne kaaslane.

Tiit Kuusik on linnast pärit Alt-Siimule kodu rajanud firmajuht. Seal talukoht on viimaste aastate jooksul tundmatuseeni muutunud. Seal on stiili ja avarust, lisaks insenerimõttega rajatud kaunid pürskkaevud. Tema kümme aastat tagasi tee äärde istutatud kased on kui loodud külaplats: ääristama. Praktiliselt kogu küla ühistegevus käib tema õue all. Tema jaoks pole see probleem, sest nagu mängeldes vöörustas ta oma õuel ja majas valla külade spordipäeval viibinud vabariigi valitsuse liikmeid Asmerit ja Raski, Gruusia ülemaailmselt tuntud ansambli Tbilisi laulumehi, ligi kolmekümnet saarlast, kes olid spordipäeva külalisteks. See ütleb Tiidu kohta vaid seda, et ta on väga avatud inimene ja hea suhtleja. Ta on hea vestleja, mis eeldab selget arusaama endast ümbritsevast, sellest, mis praegu Eestimaa toimub, oma arvamust ning selle julget esitamist. See võimaldab olla

tal ka edukas firmajuht. See kõik on võimaldanud tal Kuhjaverres ka külaelu edendada ja toetada. Tiidu annetatud on näiteks külamaaja plekkkatus.

Varsti haarab Tiitu reisirig, sest Tbilisi meeste esitatud küllakute oma tegevuse 20. juubelile tahab vastamist. Viljandi Folgipäevadel ansambliga tutvust sobitades tundis Tiit nendega justkui mingit sugulust. Minu arvates on see väliseltki olemas, sest Tiit kannab pikki vuntse juba aastaid. Tegelikult avaldas grusiinidele kindlasti muljet ka Tiidu külalislahkus ja pakutud saunamõnud, nende endi sõnul olid nad kui paradisiis.

Uue kooliaasta algus toob ka Tiidule tõsiselt väljaminekuid, sest kaks tütar jätkavad õpinguid, üks Tartus, teine Viljandis.

Margus, Romeo ja Tiit on head kaaslased, kellega võiks sattuda

Tiit Kuusik

Fotod erakogust.

üksikule saarele ja kindel olla, et hätta ei jää - nad saavad kõigega hakkama.

KAASLANE

KÜLAVAHEKÜSITLUS

Kuidas mõjutab uue kooliaasta algus teie peret?

Perekond Sillaste Raba talust:

Vello: Kaks last lähevad kooli. Katrin: Rahakotile mõjub raskelt, see niigi tühi. Veikole on eriiatust vaja. Ta asub õppima koka erialal Viljandi Ühendatud Kutsekoolis. Veiko: Ise olen rahul, et sisse sain. Eriala meeldib, muidu poleks ju valinud.

Tiit Kuusik Alt-Siimult:

Kindlasti puudutab uus õppeaasta mindki. Kaks tüdrit lähevad jälle kooli, üks gümnaasiumi, teine kõrgkooli. Minu jaoks on see suur kulutus, aga võtan seda kui investeerimist tulevikku.

Mare Ja Margus Lemming Passaist:

Mõlemad pojad lähevad jälle kooli. Lauri jätkab ülikoolis artiteaduskonna 5. kursusel. Taavi on jõudnud gümnaasiumi lõpuklassi ja on muutunud väga tõsiseks, sest on oluliselt muutunud, kuidas kool lõpetada ja mis saab edasi.

Jüri Päeva Liua talust:

Kooliaasta algus on nagu ikka igal

aastal - algul väljaminekud, pärast ikka rõõmu ka. Liisi läheb kolmandasse, Siim viiendasse klassi Tääksi koolis. Muist kooliasju veel ostmata, aega nagu polegi enam midagi. 1. september on alati tore. Minul endal oli lapsepõlves küll kehvasti - kui sünnipäev käes, siis paari päeva pärast oli vaja kohe kooli minna. Oli niisugune paha tunne, et suvi sai otsa.

Hiie Kingisepp Lääne talust:

Eks uus kooliaasta tähendab ikka seda, et lapsed lähevad kooli. Sel aastal kaks, järgmisel juba Teele ka. Tuleb ennast ja lapsi teise rütmis viia. Vaja vaadata, et kõik õpitud ja õigel ajal magama saaks, hommikul vaja jälle vara tõusta. Minek ongi nii vara, söidavad pika ringi Tääksi. Vaja veel ka kooliasju minna ostma.

Aili ja Enno Ostrat:

Väga raske. Kooli lähevad kolm poissi, üks Tartusse, kaks Tääksi. Erki läheb esimesse klassi, bussidest sõltumine teeb tema koolipäeva väga pikaks ja väsitavaks.

SEPTEMBRIMÕTTEID

Septembrikuu on uute mõtete ja plaanide tegemise aeg. 1. september pole väiksema tähendusega päev kui 1. jaanuar: kuigi paljud pole kooliskäijad, ollakse ikkagi eluaegsed õppijad, et argipäev ei muutuks rutiniseks ja elu edeneks. On õnn, kui hommikul ärkad sooviga hakata tegutsema, kui päev möödub linnulennul, kui õhtul uinud sügav-kosutavasse unne, et hommikul huviga minna uuele ringile. See on võimalik tänu inimestevahelisele kokkukuuluvustundele ja heatahtlikusele. Mida rohkem me mõtleme üksteisest hästi ja soovime head - mõte on ju tegu! - seda tugevamad oleme. Vastupidisel korral jääme aina nõrgemaks ja kaugeneme üksteisest - niimoodi on hääbunud perekonnad, suguvõsad, riigid ja impeeriumid.

Kuuendas lehenumbris kohtuvad suvi ja sügis: suvised spordipäevad ja järvepeod ning sügisesed koolilood ja

mõtterrännakud. Mõtlemisainet pakuvad seekordse lood palju.

Leole pole tavaline ajaleht suure toimetuse ja ajakirjanike armeeaga. Olgem kõik ise aja kirja panijateks, et aastate möödudes oleks huvitav lugeda, mida tegime, mõtlesime ja suutsime! Mõõdunud päevade kaalukaim sündmus oli muidugi 1. september, mis puudutas kõiki peresid. Kui kooli läks laps või lapselaps, siis oli vaja teda uue alguse puhul õnnitleda. Edu soovime ka kõikidele neile gümnaasiumi lõpetanud noortele, kellelt rubriigis "Kuu küsimus" pärisime, mida teevad nad edasi? Elu on võimalustemaa, kus ei saa viriseda ja oodata, et keegi tuleks meie üle huvitavaks tegema. Eelseisvaid pikki ja pimedaid sügisõhtuid saab lehelugeja täita kasvõi sellega, et toob vaka alt välja oma mõtte ja läkitab need ajalehele.

Kohtumiseni seitsmendas lehenumbris!

Toimetaja

KUU KÜSIMUS

Kuhu lähed edasi (õppima)?

Kairi Aalik
Küllil Aljaste
Annely Hramov
Maarika Hommik
Erelil Isak
Anneli Jaska
Kadi Jürjadio
Marika Kees
Kristi Kiik
Triin Kuldkepp
Seidi Kuldvere
Kristjan Kärt
Einar Linn
Marko Leppik
Jüri Lutsius
Ave Mägi
Eve Mägi

Tartu Õpetajate Seminar (klassiõpetaja)
Tallinna Majanduskool (infoteadus)
Tartu Meditsiinikool
Tallinna Pedagoogikaülikool (lasteaja õpetaja)
Kehtna Kodumajanduskool (toitlustamine)
Dentese kool (hambatehnik)
Keeleõpe ja töö Belgias
Paikuse Politseikool
Tallinna Pedagoogiline Seminar (lasteaja õp.)
Tallinna Tehnikaülikool (keskkonnatehnol.)
Türi Majanduskool
Tallinna tehnikaülikooli ettevalmistusosakond
Tartu Ülikool - haldusjuhtimine
Eesti Vabariigi Kaitsejõud (sõjavägi)
Tartu Ülikool - informaatika
Viljandi Kultuurikolledž (valgustuskujundaja)
Sindi kergetööstuskool (ärijuhtimine)

Maitis Märss
Kaspar Ots
Kristjan Piir
Helen Rohltla
Joel Saar
Gea Saarepera
Evald Sepp
Janika Sild
Kairi Suigusaar
Indrek Toobal
Helena Täar
Kaido Vaade
Kristiina Valk
Karmen Vares
Kristiina Vasli
Katrin Viigand
Eike Vunk

Tallinna Tehnikaülikool (elektrienergeetika)
Tallinna Tehnikaülikool (ehitustehnika)
Eesti Vabariigi Kaitsejõud (sõjavägi)
Tallinna Tehnikaülikool (ärikorraldus)
Tartu Teeninduskool (visuaalne kaubandus)
Väimela Tehnikum (ärikorraldus)
Tartu Ülikool (loodusainete õpetaja)
Keeleõpe ja töö Rootsisis
Eesti Põllumajandusülikool (iluaiaandus)
Tartu Teeninduskool (visuaalne kaubandus)
Räpina Tehnikum (keskkonnakaitse)
Tallinna Majanduskool
Oluvere Kõrgem Põllumajanduskool (turism)
Keeleõpe ja töö Saksamaal
Sindi Kergetööstuskool (ärijuhtimine)
Tartu Ülikool (bioloogia)
Tartu Ülikool (keskkonnatehnoloogia)

Sürgavere hariduselu ajaloost (algus eelmises lehes)

Vanemaks kirjalikuks dokumendiks Sürgavere valla koolide kohta on rendilepingud, mis sõlmitud Sürgavere Kogukonna kohtu ja mõisaomaniku von Wahli vahel 1865. aastal 23. aprillil koolimaja aluse maa kohta.

Nimetatud kirjade järele on Käliste kooli (Paju kooli) koolimajaks õlkgatusega 1865. aastal ehitatud hoone ja kõrvalhooneks rehi, millele samal aastal tehti õlkgatus.

Koolmeisterile sai kasutamiseks koolimaad 7 taalri ja 16 krossi suuruses, mille eest vald kohustus maksma renti 53 rubla 82 kopikat koolmeister pidi hoolitsema, et:

1. hooned, eriti katused, seisaksid korras,
2. rukkiväli, põld ja mets ausasti oleks haritud ja külitatud,
3. kõik aiad hästi parandatud ja kõvad,
4. heinamaad puhtad ja sökkumata,

5. kõik sõnnik ja elajate toiduks olev põhk, mis järele jäänud, jääks kohale.

Metsa ja võsa ei tohi puutada ilma mõisniku loata.

Samasisulise lepingu on koostanud asjaosalised ka Kookla kooli kohta, kusjuures koolimajaks oli vana õlkgatusega hoone, kõrvalhooneks aga rehi, ait ja laut. Kõigil ehitustel peale koolimaja oli uus õlkgatus. Hoonete suuruse ja väärtuse kohta andmed puuduvad. Vald sai kooli juurde mõisnikult maad 7 taalri ja 54 krossi suuruses, mille rent oli 56 rubla aastas. Rendilepingutest paistab, et koolmeister pidi ise muretsema koolimaja kütte, selleks lubati mõisast anda täht, ilma milleta ei tohtinud metsast ega heinamaalt kui ka muist paigust rajada.

Neile kahele koolile lisandus Sürgavere vallaga liitmisel Lõhavere vallaga veel Lõhavere kool.

Õpilaste arvu järjekindel märkimine algas 1877. a. ja samast ajast on võimalik jälgida ka õppetöö käiku.

Laste arvu aastate lõikes kõigis Sürgavere valla koolides vaata allolevast tabelist.

Lõhavere kooli õpetajad alates 1877. aastast olid Aibel, Johanson, Saabas ja Adamson.

1879/80. õppetalvel oli kooli revideerinud Suure-Jaani kirikuõpetaja, Lõhavere mõisaomanik Helmersen ja Kurista mõisnik Samson-Himmelstern, kellest viimane oli ülemrevident.

Karistuseks anti koolis ka vitsu. Nõnda on 1879/80. õppeaastal saanud koolivanema käest õpetajatoas vitsu

Juhan Viigand - ääretult ulakas ja rumal poiss. Koolis asus üks klassiruum, kus asus kolm jagu.

Paju kooli õpetajad alates 1877. aastast olid Käär, Vidrikson (Friedrichson), Piir, Raba, Raismik ja Liiband. Eesti iseseisvuse ajal lakkas kool töötamast. Viimaseks õpetajaks oli Raismik.

Kookla kooli õpetajad alates 1877. aastast olid Villem, Kasvandik ja Kolk. Alates 1919. a. sügisest töötas Sürgavere vallas kaks kooli - Lõhavere ja Kookla. 1921. a. sai Sürgavere vald oma kooli jaoks endise mõisa harrastemaja, kuhu ühendati kõik senised valla koolid. Sellest aastast kannab kool Sürgavere nime.

Endla Reimann

TABEL.	Kookla	Lõhavere	Paju(Käliste)
1877/78	32	32	48
1900/01	37	40	20
1918/19	22	18	22

SAAME TUTTAVAKS

Anu ja lillering

FOTO: Jaanus Sitm.

Anu Pindsoo endast: Olen lõpetanud Jaak Tomsoni lilleseade stuudio. Tegutsen väikeettevõtjana. Tegelen floristikavahendite valmistamise ning müügi. Minult saab tellida ka erinevaid lilleseade teenuseid. Neid pakun nii ettevõtetele kui ka eraisikutele.

Elmisel aastal juhendasin Suure-Jaani kultuurimajas lilleringi. Kolmapäeviti peale tunde kogunesid Annika Sauga, Triin Henn, Mariliis Müür, Birgit Vendelin, Pille-Riin Vendelin, Eva-Liis Reile, Katri Pindsoo, Teele Perve, Anni Laane, Mariliis Miil, Liis Siil ja Anneli Kundla kultuurimaja.

Oktoobrikuus alustab lillering oma hooaega uuesti. Lilleringi kutsume õpilasi, kellel on huvi lilleseade vastu.

Nii arvati lilleringist ja tema tublist juhendajast:

Titu Sitm: Midagi nii lustilist ja loominguist pole aastaid kultuurimajas olnud. Anu fantaasia ja teotähe on aasta jooksul toonud kultuurimaja mitmeid ilusaid näitusi ja viimastel kuudel värvikaid reklaamkuulutusi linna. Tema töö lilleringiga on arendanud laste fantaasiat ja käelist tegevust. Aasta jooksul omandatud tehnika on tüdrukud viinud esinema ka Viljandisse. Oma kübaratega lõikasad

nad loorbereid terve kevade. Kõigele lisaks meeldib nende teotähe ka väljaspool ringi, kasvõi kevadine jalgrattamatk. Anu oskus lastega töötamisel on imetlusväärne. Jätkuks selliseid tegijaid rohkem. Omalt poolt soovin lilleringile ja Anule jõudu edaspidiseks.

Saima Perve: Julgen öelda, et olen heas mõttes kade nendele lastele, kes Anu Pindsoo juhendamisel lilleseadet õpivad. Olen kõrvalt jälginud, kuidas Anu lapsi õpetab, nendega suhtleb. Tal on eriline anne ja oskus laste mõtteid ja fantaasiat suunata, Anu ei suru oma tahet peale. Mõnigi kord on lapse väike fantaasiavalgatus õpetaja suunamisel jõudnud maitseka ja pilkukõitva tulemuseni. Mul on jäänud mulje, et Anu naudib ka ise lastega töötamist. Anu on sooja südamega lastele avatud inimene.

Birgit Vendelin: Lillering on üldse kõige huvitavam ring. Kõige parem on lilleringis õpetaja Anu Pindsoo.

Pille-Riin Vendelin: Lillering on väga hea ring. Me teeme seal alati midagi huvitavat. Kõige parem on lilleringis meie õpetaja Anu Pindsoo.

Katri Pindsoo: Lilleringis on väga

huvitav. Seal õpime lilleseadeid tegema ja meil on ka muud huvitavaid ühiseid ettevõtmisi. Näiteks esinesime looduslikust materjalist valmistatud fantaasiakübaratega mitmel üritusel Suure-Jaani kultuurimajas ja laululaval ning Viljandi kultuurimajas. Kevadel olime seitsmekesi kahepäevasel jalgrattamatkal Soomaal. Ma arvan, et Anu Pindsoo on väga huvitav ja omapärane inimene.

Teale Perve: Anu Pindsoo on mõnus inimene, kes oskab õpetada lapsi lilleseadeid tegema. Vahel teeme justkui eimillestki vapustava midagi. Peale koolitunde on lillering tore koht, kus koos käia, huvitavaid asju teha ja ajusid puhata. Lisaks näputööle on seal ka muidu mõnus juttu ajada ja sünnipäevi pidada. Lilleringist saame kogemusi ja tarkust edaspidiseks eluks.

Lembit Pindsoo (abikaasa): Lillering on minu jaoks jama, aga Anu Pindsoo on...vohh nii!

Materjali kogusid ja usutlemas käisid Teele Perve ja Katri Pindsoo.

OMAAVALITSUSTES

Suure-Jaani Vallavolikogu istungil 16.08.2000

Otsustati:

*erastada Lepakose Mets maaüksus, mis asub Kootsi külas, aktsiaseltsile Roger Puit;
*teostada ostueesõigus kinnistu nr. 13672 suurusega 4,9 ha, asukohaga Völli küla, Liivanõmme maaüksuse suhtes.

Kehtestati:

*Suure-Jaani Haigla katlamajas soojusenergia müügi piirhinnaks 824.30 kr/MWH;
*Suure-Jaani Haigla Lõhavere 12-krt. elamu korraldatud olmejäätmeveoga hõlmatud jäätmete käitlemise eest võetava teenustasu ülempiiriks 5 krooni kuus ühe inimese kohta;
*Suure-Jaani valla esindamise kord.
Muudeti ja täiendati Suure-Jaani Vallavolikogu 29.09.1997.a. otsusega kinnitatud Suure-Jaani Haigla põhimäärust

Suure-Jaani Vallavalitsuses 25.08.2000

*Aime Rohtlale tagastati Vanamõisa katastriüksus Kabila külas;
*Arvo Aulele tagastati Väljaotsa katastriüksus Epra külas;
*Valmar Kõslerile tagastati Tamme Kesleri katastriüksus Vihi ja Kootsi külas.

Ostueesõigusega erastatakse

*Remle katastriüksus Kerita külas Maria Alertile;
*Ruusi tee 2 katastriüksus Päraküla külas Saima Koonikule;
*Sõpruse tn 1 katastriüksus Nuutre külas Maie Määrannale;
*Metsapoolse katastriüksus Kõidama külas garaažiühistule Metsapoolse;
*Oja katastriüksus Vihi külas Margus Ojastele;

*Labida katastriüksus Kibaru ja Ängi külas Raivo Rohtsalule;
*Lembitu 2 katastriüksus Lõhavere külas Angela Jürgensonile;
*Olustvere tee 10 katastriüksus Märt Kaulile;
*Staadioni 12 katastriüksus Reegoldi külas Leo Rebalele;
Korteriomandi seadmise teel erastatakse Rulli katastriüksus Avo Lajale ja Leili Kallastele. Projekteerimistingimused väljastati Toomas Lillsaarele elamu laienduseks, Peeter Võsale väike-elamu ehitamiseks ja Suure-Jaani vallale Paala rahvamaja rekonstrueerimiseks. Valiti osahing Suure-Jaani Sume juhatuse liikmed ja nimetati juhatuse liikmeteks Aivar Veeperv, Märt Perve ja Elle Tints. Kauplemis- ja tegevusluba väljastati osahing Rein&Liidia Kõidama kauplus-baarile.

SPORT

Pühapäeval, 27. augustil toimus "Suure-Jaani Rattaralli 2000". Ürituse sünniloost pajatab idee autor Kristjan Vares: "Ühel viimasel päeval jalutasime ümber järve, igav oli. Arutasime, et võiks midagi teha. Koos Risto Valdmaaga otsustasime, et teeme rattastega kihutamise ümber järve ja mäkketõusu kahe järve vahel asuvale Mudamäele. Vaatemängulisuse nimel kavandasime vahele alasid nagu aeglustussõit, kiirendussõit ja slaalom-vigursõit. Abiks nõu ja jõuga tulid Aivar Paas, Rein Valdmaa ja Uno Vares. Viimane neist aitas leida sponsoreid, kellele suur aitäh!"

Ilmaga vedas ja võistlustele registreerus 37 osavõtjat – enamuses noorte poiste vägi. Pealtvaatajate huvi paelusid kõige enam aeglustussõit ja slaalom-vigursõit. Aeglustussõidus oli vaja võimalikult kaua rattal püsida, väljumata maha märgitud 5x1-meetrise raamist. Vigursõidus oli vaja ka üle poomi sõita, seejärel läbi lipskardinate, haarata riidepuu koos plussiga ja sõita järgmise varna juurde ning enne finisit ületada kitsas lauajupp, mille all oli rist ümar puu.

Murettekitav oli see, et kaitseskiivrit kasutasid vaid mõned üksikud ja paljude osavõtjate kõnepruuk oli ebaviisakas. Järgmisel aastal täiendatakse võistlusjuhendit.

Tihe rebitmine Meelis Aule (vasakul) ja Aivar Paasi vahel kestis võistluse lõpuni.

Poisid 10. a. ja nooremad: I Tanel Voormansik
II Markus Paas
III Taavi Tikker
Tüdrukud 11-14. a.: I Mari-Ann Hindriks
II Anne-Mai Hindriks
Poisid 11-14. a.: I Martin Mutso
II Madis Henk
III Rasmus Hindriks
Tüdrukud 15-18. a.: I Maarja Lillsaar
Poisid 15-18. a.: I Almar Miil
II Siim Savelli
III Kaspar Alles

Rattaralli

Mehed 19-22. a.: I Arne Reinujaan
Mehed 23- n.a.: I Aivar Paas
II Meelis Aule
III Armin Koks

Lisaks auhinnalistele kohtadele loositi võistlejate vahel välja kaks 100-kroonist ostusekki kauplusest "Järve" ja "Vetevana". Noorima osavõtja auhinna said Helen Kohv ja Raigo Koodres.

Rattaralli korraldajad Kristjan Vares ja Risto Valdmaa. FOTOD: 2x Jaanus Sitm.

HARIDUSELU

Sürgavere kool sajandivahetusel

Käes on september ja koolid alustavad uut õppeaastat, mis viib meid 21. sajandisse. Milline on meie kool sajandivahetusel? Vanas mõisahoones asuv kool alustab 79. koolisügist. Kaks aastat tagasi renoveeritud keldri osas asuvad kaasaegne köök, söögisaal ja garderoobid. Käesoleval suvel uuendati küttesüsteem Suure-Jaani valla rahadega 180 000 krooni väärtuses. Maja, mis on ehitatud 19. sajandi lõpul, ootab renoveerimise jätkamist, sest eelnevate tööde teostamine viis kooliruumide väljanägemise kohati mitterahuldavasse seisukorda.

Koolis hakkavad tarkust taga nõudma 108 poissi-tüdrukut 13 õpetaja juhendamisel. Koolijuhhi ametisse valiti kehalise kasvatusõpetaja haridusega noor, energiline Aires Pöder. Muusikaõpetust hakkab jagama kevadel Viljandi Kultuurikolledži lõpetanud Kristjan Priks. Kõik õpetajad on valmis jagama teadmisi õpilastele ja tegema koostööd lastevanematega. Koolis on koht

traditsioonidel, ringide töö, arvutiõppel. Tegutsevad noorkotkad, 4H-liikumine. Tegevust peaks jätkuma igale soovijale.

Olen veendunud, et maakool on edukas, sest need, kes tahavad õppida, saavad hästi hakkama nii gümnaasiumis kui mistahes kutseõppeasutuses. Kõik see nõuab aga järjekindlat tööd ja koostööd kõikidelt osapooltelt: õpilane – õpetaja – lapsevanem.

Kool on tahtmatult meie ühiskonna väike mudel, kus ei puudu need pahed, mis momentil on ka ühiskonnas võimendunud. Usun, et igal olukorral on ka lahendus ning aegamööda muutuvad arusaamad ja tõekspidamised.

Soovin kogu Sürgavere kooliperale – õpilastele, õpetajatele, lastevanematele – head tahet ja loominguist koostööd 2000/2001. õppeaastaks.

Endla Reimann,
direktor aastail 1968-2000

Sürgavere kool.

Foto erakogust.

Aires Pöder - Sürgavere Põhikooli direktor 1.septembrist 2000

1. Kes Sa oled, Aires Pöder?

Olen 36-aastane, hariduselt kehalise kasvatusõpetaja. Elan Viljandis, olen abielus ja peres kasvab kaks poega. Päril olen Valgamaalt Kuigatsi külast. Pärast Tallinna Pedagoogilise Instituudi lõpetamist töötasin 6 aastat Viljandis kehalise kasvatusõpetajana. Siis asusin tööle väikesesse ehitusfirmasse, kus olin samuti 6 aastat. Sel suvel kandideerisin Sürgavere koolijuhhi kohale ja nagu näha, õnnestunult.

2. Miks otsustasid hakata koolidirektoriks?

Koolist eemal olles tundsin, et miski tõmbab mind siia tagasi. Arvan, et olen

õnnelik inimene, sest saan taas töötada oma erialal, mis mulle meeldib. Koolijuhhi amet on mulle väljakutseks, soov on midagi korda saata.

3. Millistest põhimõtetest lähtud nii elus kui töös?

Hindan kõige rohkem ausust ja töökust. Praegune elu üldse on väga keeruliseks läinud, tahaksin asju ajada palju lihtsamalt ja loogilisemalt.

Esimesed muljed Sürgaverest ja siin elavatest inimestest on igatahes positiivsed. Loodetavasti hakkab meie koostöö sujuma, mina olen selleks valmis.

† Mälestame

04.08.2000 Toomas Laanemaa
11.08.2000 Heini Lilliorg

LEOLE

Kolme omavalitsuse infoleht ilmub kord kuus.

E-mail Leole@vald.s-jaani.ee
Reklaam (043) 55 431

Reklaamkuulutuse hind:
firmal 150.- kr.,
eraislikul 15.- kr.

Tete reklaam ilmub järgmises lehes kui toote selle meile enne 04. kuupäeva.

Toimetaja:
Tiitu Jürriado
Suure-Jaani jsk,
tel. kodus (043) 71 580
E-mail
Tiitu.Jyriado@mail.ee

Toimetaja-abi fotograaf:
Jaanus Siim
tel. kodus (043) 71 601
mob. 051 78 704
E-mail Jaanus.Siim.002@mail.ee

Kontaktisikud:
Suure-Jaani Linnavalitsus
Liit Rennit
tel. (043) 71 145
faks. (043) 71 271
E-mail lii@lv.s-jaani.ee

Suure-Jaani Vallavalitsus
Märt Perve
tel. (043) 55 431
faks. (043) 55 439
E-mail mart@vald.s-jaani.ee

Olustvere Vallavalitsus
Silvi Raudmets
tel. (043) 74 266
faks. (043) 74 389
E-mail olustverevv@alex.vil.ee

Suure-Jaani Gümnaasium
Reeda Sadam
tel. (043) 71 130
faks. (043) 72 050
mob. 052 02 343
E-mail reed@sjg.edu.ee

Trükitud OÜ Vali Press trükitokojas
Põltsamaal Pajusi mnt. 22
Tel. 077/52 491
E-mail vali@estpak.ee

Arvutiküljendus ja keeleline korrektuur Ülle Lätte
Tel. 077/51 093
E-mail yllle@yahoo.com

ÕNNITLEME SÜNNIPÄEVALAPSI!

85	Daisy Reimann	05.09.1915
83	Koidula Subi	16.09.1917
82	Anna Leesmäe	20.09.1918
	Liisa Kimmel	30.09.1918
	Jaan Järve	02.09.1918
81	Ellen Lauk	30.09.1919
75	Anton Hansen	09.09.1925
70	Rudolf Lokk	14.09.1930
	Elvi Ingermann	21.09.1930
60	Kalev Kundla	05.09.1940
	Lembit Kase	16.09.1940
55	Irene Mändmaa	28.09.1945

Olustvere vald

01.08.	Helmi Kolk	82
01.08.	Magda Kollamaa	82
04.08.	Alfred Mill	96
04.08.	Vello Mägi	55
10.08.	Bronislava Kaju	86
13.08.	Jaan kivisild	92
13.08.	Karl Viigand	87
14.08.	Salme Sepp	93
17.08.	Marta Tõnissoo	90
18.08.	Linda Subi	82
28.08.	Jaak Jaanre	65
28.08.	Elno Teearu	60
29.08.	Karell Kaljuste	82
31.08.	Linda Kaljuste	81

Õnnitleme lapse sünni puhul!

08. augustil 2000 sündis ELIS-ETI VARE
ema SHEILA JÜRGENSON ja isa ARDI VARE

17. augustil 2000 sündis KEDI SOOLO
ema MERLE SOOLO ja isa JÜRI SOOLO

16. august 2000. a. sündis MADIS HIIEMÄE

PÄASTEKROONIKA

16.08 kuni 22.08.2000. a.

16.08 toimus tulekahju Olustvere vallas Tääksi külas Pori talus. Pöles laut-küün lahtise leegiga. Tule levik elumajale hoiti ära.

Suure-Jaani tugikomando pealik: Heino Johanson

TEATED

Müüa noori küülikuid (3-kuused). Mob.053963432

Lastele, pensionäridele ja puudega inimestele on Olustvere vallas võimalik kätte saada uued haigekassakaardid. Palun pöörduda sotsiaalnõunik Mari-Liis Kõutsi poole.

Ehitise kasutusluba anti Olustvere Vallavalitsusele kuuluvale pearästikabinetile, asukohaga Keskuse 1-20 Tegutsemisluba väljastati Aleksander Olbrile rehvide remondiks ja paigalduseks, asukohaga Ülde küla. Nõusolek maa ostueesõigusega erastamiseks anti Märt Mollile - Järve 6 maaüksus.